

18/10/44 (א.א.)

1. מכתב הסוכנות

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

מיגר צ'רצ'יל היקר,
הגני מצרף תזכיר שהגשתי בקהיר בפברואר, בדבר אירגון ההתגוננות היהודית בארצות הברית. לאחר חילופי דברים והתייעצויות ממושכות, היתה התשובה שלילית: האמצעים העומדים לרשותכם כולם בשימוש, ואין אפשרות לקבל התחייבויות חדשות. טענתנו העיקרית — שבאמצעים מעטים והוצאות קטנות אפשר למשוך כוחות רבים וגדולים שלא ניסו לארגנם עד עתה — לא נתקבלה, כפי הנראה.

מאז עברו חמישה חודשים. החששות הגרועים ביותר שהביאונו להציע את הצעותינו התאמתו בינתיים, והאסון צועד עתה במהירות קטסטרופלית. לפי הידיעות האחרונות שבידנו למעלה מ-400,000 יהודים הונגריים נשמרו במחנות המוות בפולין, וגירוש שלוש מאות האלף הנתורים עומד להתחיל. כבר אבדנו הרבה, ואם יש לעשות משהו עלינו לעשותו במהירות הגדולה ביותר. כאשר מרכזים מאות אלפים, מצליחים אלפים, אם לא עשרות אלפים, להימלט ולהיטות, ולרוב הם הצעירים ובעלי היוזמה. לפיכך נכון להניח שהחומר האנושי והגבורות להילחם ישנם, אולם חסרה ההנהגה. אין אלו השערות בלבד, אלו הן מסקנות מבוססות על ידיעות העובדות. יודעים אני, למשל, שבעיר קלוג' רוכזו 20,000 יהודים והושמו, לפני הגירוש, במחנה המעצר בבית החרושת ללבנים "איריס". במחנה נמצאו רק 15,000 איש. המשת האלפים הנתורים התחמקו מן הפח. כן יודעים אני על שני מקומות בהם נחבאים כעת מאות יהודים צעירים. המקומות הם סאטמר בטראנסילבניה, וקוקניס ברוסיה הקרפאטית. בשני המקומות יש מקום פגישה מוסכם לכל הבאים מן החוץ. הצעותינו לפעולה מיידית הן אלו:

1. יש לבחור, לפי המלצתנו, במאה איש מארץ-ישראל, או מבין הארצישראלים המשרתים כעת בצבא הבריטי. יש להרכיב את היחידה בחלקה הגדול מיהודים מרומניה, הונגריה וטראנסילבניה, ומוטב שתכלול גם אנשים אחדים שנמלטו לא זמן מהוונגריה ומוכנים לשוב שמה כדי לעזור באירגון ההתגוננות.
  2. מתוך היחידה הוו צריכים לצנוח חמישה עד עשרה אנשים בקירבת אחד משני מקומות המחבוא הנזכרים לעיל, כדי לקבל עליהם את הפיקוד ולהמשיך לארגן אנשים.
  3. את חלק הארי של הקבוצה יש להביא למקום גוז באיזור ויודינו שביוגוסלביה, ליד מקור הנהר ורגא וצליבת הגבולות היוגוסלבי-הונגרי-רומני. מנקודה זו יוכלו לחפש קשרים עם יהודי הונגריה, ולחזור לאיזורים הללו לפעולות.
- המטרה הכללית של פעולות אלו תהיה להפוך את הקרבות ללוחמים, להחיות את רוח הקרב בשרידי יהדות הונגריה ולעורר אותם להתגוננות — לפעולות סאבטאגי ומלחמת גרילה. קווי הפעולה צריכים להיות: אירגון ואימון לוחמי מלחמת גרילה, התקוממויות במחנות הסגר ובמחנות של עבודת כפייה, התקפות על רכבות המובילות את המגורשים, אירגון הבריחה, פעולות סאבטאגי בכלל ועזרה לבעלי-הברית במלחמת הגרילה. אני חושבים את ההצעות האלו למינימום ההכרחי ביותר. הרחבתן תהיה תלויה בהצלחת הפעולות.